

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו במשך ימי

שבעת ימי המשתה

של הרב יואל יוסף עזריאל מייטלבוים שליט"א

נכד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנת תשע"ו לפ"ק

*

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויזן

גליון תקי"ז

להשיג אצל
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.
Brooklyn N.Y. 11211
718.388.1751.#117

דברי תורה

בסעודת ליל שבת שבע ברכות

פרשת תצוה תשע"ו לפ"ק

זאים מפני שכך נימוס הקרצנות עם אלו הבגדים, אם כן גם משה היה צריך להם עכ"ד בשינוי קצת.

וְלִפִּי זֶה גַם אֶהְרֵן קָדוֹשׁ הִ', שֶׁהִיא שְׁקוּל כְּמִשָּׁה, לֹא הִיא צָרִיךְ מִן הַדִּין לְבַגְדֵי כְהוֹנָה, שְׁנֵקִי הוּא מִן הַחֲטָא, וְאִינוּ נִצְרָךְ לְהַבְגִּדִים שִׁיגִינוּ עֲלָיו מִהַחֲטָא. אֲךְ לֹא רָצָה הִ' לְחַלֵּק בְּכֹהֲנִים, עַל כֵּן נִטְוֶה גַם אֶהְרֵן לְעַצוֹד בְּבַגְדֵי כְהוֹנָה. וְלִכֵּן נֹאמַר עֲלָיו, וְעִשִׂית בְּבַגְדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן 'אֲחִיךָ' לְכַבֹּד וְלִתְפָאֵרֶת, וְלֹא בְּשָׂבִיל שִׁיגִינוּ עֲלָיו מִהַחֲטָא. אֲבָל לְשֹׂאֵר הַכֹּהֲנִים, וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב וְעָשׂוֹ אֶת בְּבַגְדֵי אֶהְרֵן (וְלֹא נֹאמַר אֲחִיךָ), הֵינּוּ שִׁיעָשׂוּ לְשֹׂאֵר הַכֹּהֲנִים אֲוֹתָן הַבְּגָדִים שֶׁל אֶהְרֹן, 'לְקַדְּשׁוּ לְכַהֵן לִי', שֶׁהַבְּגָדִים יִכְפְּרוּ וְיִכְשִׁירוּ אֲוֹתָם, לְהִתְקַדֵּשׁ עַל יָדָם שִׁיּוּכְלוּ לְכַהֵן לִי.

*

וְלִדְהָרָאן אֲמַר הַכְּתוּב, וְשִׁבַּחְתָּ הַכְּתוּבָה שֶׁ שֶׁ וְגו' (כטו לט). וְבַתּוֹרָה

וְעִשִׂית בְּבַגְדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ לְכַבֹּד וְלִתְפָאֵרֶת, וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֲחֵיו רוּחַ חֲכָמָה, וְעָשׂוֹ אֶת בְּבַגְדֵי אֶהְרֵן לְקַדְּשׁוּ לְכַהֵן לִי (כח-ג). וְיֵשׁ לְדַקְדָּק דְּמִתְחַלְלָה אֲמַר לְעִשׂוֹתָם 'לְכַבֹּד וְלִתְפָאֵרֶת', וְשׁוֹב אֲמַר לְעִשׂוֹתָם 'לְקַדְּשׁוּ וְלְכַהֵן לִי'. וְנִרְאָה עַל פִּי מָה שְׁכַתּוּב בְּחַתֵּם סוֹפֵר (פ' זו יג). בְּטַעַם שֶׁהַכֹּהֲנִים הָיוּ מְשֻׁמְשֵׁין בְּעַצוֹדָתָם בְּבַגְדֵי כְהוֹנָה, וּמִשָּׁה שִׁימַשׁ כָּל שְׂבַעַת יְמֵי הַמִּילּוּאִים בְּחִלּוּק לֵבָן (תְּעִינָה יא:), דִּהְיֶה בְּבַגְדֵי כְהוֹנָה מִכְּפָרִים עַל עֲבֹדָה זָרָה גִלּוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפּוּכּוֹת דַּמִּים, וְעַל גַּסֵּי הַרּוּחַ, וְעַל לְשׁוֹן הַרַע (עֲרִכִין טו:), כִּי אִדָּם אֵין צָדִיק בְּאַרְצָךְ, וְאֵיךְ יִכַּסּ הַכֹּהֵן לְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל בְּלִי בְּבַגְדֵי כְהוֹנָה שִׁיגִינוּ עֲלָיו מִהַחֲטָא, מָה שֶׁאֵין כֵּן מִשָּׁה רַבִּינוּ שֶׁלֹּא הִיא עֲלָיו שׁוֹם חֲטָא חוּץ מִמִּי מַרְיָבָה קוֹדֶם מִיתָמוּ, וְעַל לֹא הוֹצֵרֵךְ לְהַגְנָה בְּבַגְדֵי כְהוֹנָה, וְעַל כֵּן שִׁימַשׁ בְּחִלּוּק לֵבָן, שֶׁאֵין צוֹ שִׁמְךָ חֲטָא. דָּאֵי סְלִקָא דַּעֲמָךְ שֶׁהַבְּגָדִים

מקום על ידי לבישתם הם נחשבים כאלו נתחברו יחד, ויש עליהם איסור כלאים. ונראה בטעמו שצ"ל ללמוד, כי אמרו חז"ל (ערכין שם) להכתומת מכפרת על שפיכות דמים, והמעיל מכפר על לשון הרע, אמר הקצ"ה יצא דבר שצקול ויכפר על מעשה הקול ע"כ. אבל באמת יש בלשון הרע גם חטא של שפיכות דמים, שהרי אמרו (שם טו:) שלשון הרע קטיל תליתאי, למספרו ולמקבלו ולזומרו ע"ש. ואם כן המספר לשון הרע נזרך גם להכתומת שיכפר על שהרג תליתאי, ועל כן הכתומת והמעיל נעשים כגוש אחד, להורות שהכתומת מכפר גם על החטא שהמעיל מכפר עליו.

משה (קנ:) כתוב, דאיתא בצליחה של מוסף יום הכיפורים (ד"ה אבל אמתו), שהכתומת של כהן גדל היה כלאים. והוא תמוה. ושמעתי מהחכם ר' וואלף היידענהיים פירשו, על פי מה דאיתא (יורה דעה ש-ד בהג"ה) שאם אין יכול לפשוט בגד התחתון מבלי שיפשוט העליון תחלה, אם האחד זמר והשני פשתן, שאסור ללבוש משום כלאים, והוא מהירושלמי (כלאים ט-ד), ויען שהיה המעיל תכלת, ואי אפשר לפשוט הכתומת שהיה שש בלתי שיפשיט המעיל תחלה, וממילא הוה כלאים ודפח"ח.

ולפי זה אם כי המעיל והכתומת היו שני בגדים נפרדים, מכל

בסעודת שלישית שבת שבע ברכות

פרשת תצוה תשע"ו לפ"ק

ושוב הכפיל הכתוב 'ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו', והרי זה כפל הלשון במלים שונות.

והנה לא מנינו בהמורה שישתמשו אף פעם אחד באורים ותומים, אלא הכתוב מזכירו, כאשר אמר ה' למשה, להעמיד את יהושע אחרי צמותו, ושם נאמר קח לך את יהושע בן נון וגו', ונתת מהודך עליו וגו',

ובנתת אל חושן המשפט את האורים ואת התומים, והיו על לב אהרן צבואו לפני ה', ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד (כח-ג). ולכאורה יש להבין דכיון דהחושן היה על לבו, ובתוך כפלי החושן נתן את האורים ואת התומים, אם כן גם הם על לבו, ולא היה צורך אמר הכתוב 'והיו על לב אהרן צבואו לפני הוי-ה', ונראה כמיותר לגמרי.

ע"ש. ובתורת משה (שם קל.) כתב דיש מפרשים על פיו של יהושע יצאו וגו', הוא, היינו אלעזר ע"ש. [וכנראה שכוונתו לדברי רש"י (יומא עג. ד"ה אינו) שמפרש, על פיו של השואל ע"ש]. וכתב שם לבאר דאלו ואלו דברי חלקים חיים ושניהם אמת ע"ש. - וגם להצין הנגינה בפסוק זה, קדמא ואולא מונח רביעי.

וּבְרֵאשִׁית בזה, דהנה ברמז"ן צפרשתנו כתב לבאר ענין האורים והתומים, וזה לשונו, כי היו שמות קדושים, מכחם יאירו האותיות מאצני החשן אל עיני הכהן השואל במשפט. והמשל, כי כאשר שאלו מי יעלה לנו אל הכנעני בתחלה להלחם (שופטים א-א). היה הכהן מכוין בשמות שהם האורים, והאירו לעיניו אותיות יהוד"ה, ויו"ד מלוי, ועי"ן משמעון, ולמ"ד מלוי, וה"א מאצרהם הכתוב שם על דעת רבותינו (יומא עג.). או שהאירה פעם אחרת לנגד עיניו ה"א מיהודה. והנה כאשר האותיות מאירות אל עיני הכהן עדיין לא ידע סדוקן, כי מן האותיות אשר סדרו מהן יהודה יעלה היה אפשר להעשות מהם 'הוי הד עליה', או 'הי על יהודה', ותיבות אחרות רבות מאד, אבל היו שם שמות הקודש אחרים נקראים 'תומים', מכחם יהיה לז הכהן תמים צדיעת ענין האותיות שהאירו לעיניו. כי כאשר כוון בשמות האורים והאירו

ולפני אלעזר הכהן יעמוד ושאל לו במשפט האורים לפני ה', על פיו יצאו ועל פיו יצאו (במדבר מ-כא). ויש להצין לחיזה כורך הדגיש ה' שישאל לאלעזר באורים ותומים, הלא מילתא דפשיטא הוא שזהו מעבודת הכהן גדול שהיה לזוש בהאורים ותומים, וממנו היו שואלים דבר ה', וכמו שכאשר יהושע יקריב קרבן הוא צריך לגשת אל הכהן, ומחוייב בכל כ"ד מתנות כהונה, כן כאשר יש לו לחיזה ספק, ניתנה הפתרון בדבר ה' אל הכהן הגדול. ונראה על פי מה שכתוב בתורת משה (שם קל:) כי משה רבינו לא היה צריך מעולם לעמוד לפני אהרן לשאול באורים ותומים, שהרי השכינה מדברת עמו בכל עת, ואמר עמדו ואשמעה מה יאמר ה' לכם (במדבר ט-ח) ע"ש. ולכן אמר ה', שהגם שיהושע ימלא מקומו של משה, מכל מקום ונתתה מהודך עליו, ולא כל הודך, הוא לא יהיה כמשה שיוכל לדבר עם ה' בכל עת, אלא לפני אלעזר הכהן יעמוד ושאל לו במשפט האורים. אמנם עדיין יש להצין למה אמר ושאל לו במשפט האורים, לא הזכיר 'תומים' אלא 'אורים', וגם למה אמר 'במשפט' האורים.

וְהִנֵּה צסיום הכתוב על פיו יצאו ועל פיו יצאו, פירש רש"י, על פיו של אלעזר. ובאצן עזרא כתוב דיש אומרים על פי משפט האורים

יותר מנצואה, כי אורים ותומים אינה חוזרת, ועל כן גם אחר נצואת הנציא היו שואלים באורים ותומים, כדי להתברר שאינה חוזרת.

ובעתה יהושע שהיה נציא ה', כאשר היה לו ספק באיזה ענין לא הוצרך לברר באורים ותומים, כי עכש התשובה ידע כבר בנצואתו, אלא ושאל לו 'במשפט' האורים, על חלק המשפט שלו ישאל, כי האורים ותומים היא משפט, שאינה חוזרת. ולכן לא אמר ה' על יהושע ושאל לו במשפט האורים 'ותומים', כי לתומים לא היה יהושע נכרך, כי אחר שהיו מאירין האותיות, ידע כבר מתחלה אופן צירופו, כי עכש הדבר השיג כבר בנצואה, ולא נכרך אלא לגמר הדברים 'במשפט', שמה שהשיג כעת בנצואתו לא יסתנה במשך הימים, וזה ידע גם מהאורים עכמו.

ובתורת משה (בפרשתנו קנג:) כתוב, דבכל המקומות נאמר תמיד אורים קודם לתומים, אך באהרן כתיב (דברים לג-ט) תומין ואוריך לאיש חסידך, הקדים תומים קודם לאורים. וכתב כי האורים היו מאירין האותיות, והתומים היו מתמים אותם לסדרן כראוי, וכל זה היו צריכין לכהן שאינו יודע מעצמו לתמן, אבל כהן שהוא גם נציא כגון אהרן, אפילו מקודם שמאירים האותיות היה יודע הענין

חוזר מיד ומכוין בשמות התומים. ועודם האותיות מאירות לעיניו, ויבא בלבו שחיצורם יהודה יעלה. וזאת מדריגה ממדריגת רוח הקודש, היא למטה מן הנצואה, ולמעלה מצת קול עכ"ל. ולפי זה נצואה היא מדריגה יותר גדולה ממדריגת רוח הקודש של האורים ותומים.

ולפי זה יש להבין הרי יהושע היה נציא ה', כדאיתא בגמרא (מגילה יד.) מ"ח נציאים נתנצאו לישראל וביניהם נמנה יהושע (רש"י שם), ואם כן לאיזה צורך הוצרך לשאול באורים ותומים, הלא יוכל לידע זאת בנצואה, שעדיפא מרוח הקודש. ובאמת מצינו כיוצא בזה במשנה (שזעו"ט יד.) שאין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא במלך ונציא ואורים ותומים וסנהדרין של שבעים אחד ע"ש. וגם שם תקשה, אם יש כבר נצואה, מהו הצורך באורים ותומים.

אמנם איתא בגמרא (יומא עג:) אף על פי שגזירת נציא חוזרת [כגון של יונה בן אמיתאי], גזירת אורים ותומים אינה חוזרת שנאמר במשפט האורים [כדין שאינו חוזר]. למה נקרא שמן אורים ותומים, אורים שמאירין את דבריהן [מפרשין את דבריהם], תומים שמשלימין את דבריהן [כדאמרן אין גזירתן חוזרת] ע"כ. ואם כן יש באורים ותומים דבר שמצבר

ושואלין צאורים ותומים [אם ילחיו] ע"כ. הרי לנו כי כדי לנצח למלחמה הוצרכו לארבעה דברים, הסכמת המלך, ענת השר נצא, סנהדרין, ואורים ותומים. ועל כן אמר הכתוב, על פיו יצאו ועל פיו יצואו, היינו על פיו של יהושע שהוא המלך. וכיון שיהושע היה נביא, 'קדמא ואולא', כבר נודע לו מתחלה שיצאו למלחמה, אך על פי כן 'מונח רביעי', היה מניחין הדבר מלהוציאו לפועל, עד שעברו ארבעה שלבים, שנסתיים בשאלת האורים ותומים.

ובספר אציר יעקב (דף רמה) כתב, שיש ללמוד מגמרא זו, כי בזמן שהצדיקים אומרים איזה ענה, אסור לשאול שנית, כשאמרו חכמי ישראל לפני דוד המלך ע"ה, עמך ישראל צריכין פרנסה, אז הוא ענה לכו והתפרנסו זה מזה, ואם לא היו שואלים שנית היו מתקיימים דבריו והיה קר. אך הם חזרו ושאלו אין הקומץ משביע את הארי ואין הצור מתמלא מחוליתו, אז הוא אמר להם לכו ופשטו ידיכם בגדוד.

ובספר צית דלי (דף יח) כתב, סיפר לי אבי מורי ז"ל שפעם שאל בעצת קדשו (של הרה"ק רבי שמחה בונם מאוטבוביץ ז"ע) בנוגע לעסקו במסחר האתרוגים, שיש לפניו שני דרכים ואינו יודע באיזה מהן

איך הוא, מצד נבואתו. ואמר שפיר תומיך ואוריך, דהיינו האורים לאחר התומים, לאיש חסידיך, לאחרך, שהוא יודע הענין מקודם שמאירים האותיות היאך לזרפן ע"כ.

אמנם גם אם ידעו כל התשובה על ידי האורים ותומים, היה מעלה גם צדיעה על ידי נביא, כי האורים ותומים היה תשובה רק על כללות הדבר, אם יעלו למלחמה, אם ינצחו, אבל צמראה נבואה היה בא הדברים צפרטיות יותר, מתי, והיכן, ובאיזה אופן, וכפי מה שאנו רואים בצנאות הנביאים שנאמרו באריכות הדברים. ולכן גם אחר שיהושע שאל 'צמשפט' האורים, כדי לדע שאינה חוזרת, אבל 'על פיו יצאו ועל פיו יצואו', היינו על פיו של יהושע דייקא יצאו, כי פרטי הדברים לא נתבררו עדיין מהאורים ותומים, ומפיו של יהושע הנביא אנו חיים על שאר הפרטים הקשורים בזה.

והנה איתא בגמרא (ברכות ג:) שנכנסו חכמי ישראל אל דוד המלך ואמרו לו, אדוננו המלך, עמך ישראל צריכין פרנסה וכו', אמר להם לכו פשטו ידיכם בגדוד, מיד יועאים באחיטופל [איזה הדרך ילכו, והיאך יציבו מצב ומשמית, וטכסימי מארב מלחמה], ונמלכין בסנהדרין [נוטלין מהם רשות, כדי שיתפללו עליהם],

אלעזר ילאו ויבואו, והתומים על פיו של יהושע שהיה מהפך בתפלתו מרע לטוב ע"כ.

ואם כן אהרן הכהן שהיה גם נביא (רש"י שמות ד-י), כאשר שאל בהאורים ותומים, אחר שהאירו האותיות, וראה שיש לזרפס צאופן שהוא לא טוב, התפלל מתחלה לפני ה' להפוך הצירוף לטובה, ורק אחר כך כוון בהשמות של תומים, שבתפלתו היה מעורר רחמים על ישראל. ולכן סיים הכתוב, ונשא אהרן את 'משפט' בני ישראל על לבו, היינו מה שהראה האורים הצירופים, שזהו משפט, רומס אותה אהרן בתפלתו שהוא בלב, איזהו עבודה שבלב הוא אומר זו תפלה (מעניית ב). לפני הו"ה, שיתעורר חסד ורחמים לזרפס לטובה, וזאת היתה עבודת הכהן גדול לעורר בתפלה שבלבו, על טובתן של ישראל.

וביתר ציבור, כי זאת היא עבודת הצדיקים להמתיק הדינים, ולהמשיך השפעות של חסד ורחמים למטה, וכמו שפירש בתפארת שלמה (ריש פ' תשא) אשרי שומרי משפט עושה נדקה בכל עת (תהלים קו-ג), כי הצדיקים מגינים על הדור, ושומרים המשפט הם הדינים, להמתיקם, ולהגן על הדור. וזוהו הם עושים נדקה בכל עת, להוריד השפעות טובות בעולם, כמו שנאמר צרבי חנינא בן דוסא

לבחור, והשיב לו מנינו בחו"ל שכשדוד המלך ע"ה אמר שצריכים לפשוט בגדוד וללאת למלחמה, ומסר דעתו לראשי העם, מיד שואלים לדואג ואחיתופל ונמלכין צסנהדרין ואחר כך נשאלים צאורים ותומים, מקודם צריכין לצרר הכל צאופן שכלי, ואחר כך ההכרעה על ידי אורים ותומים, כן צנוגע לעניינים מסחריים, התחנה הסופית היא הצדיק, מקודם צריכים לצרר היטב הצעיה מנקודת מבט מסחרית ובעל הצית, ואחר כך והוצא אל הכהן.

*

ואמר הכתוב ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני הו"ה תמיד, דהנה צתורת משה (פ' פנחס קל). כתב לצאר מה שנאמר ציהושע, ושאל לו צמשפט האורים, על פיו ילאו וגו', כי הא דאמרו נבואה אפשר להחזיר על ידי תפלה ותשובה, אבל לא אורים דכתיב משפט, נראה דוקא משפט האורים, פירוש אותן האותיות, כגון שהאירו האותיות מלב, יש לזרף ממנו כלם, ויש להפוך על ידי תפלה מלך, חרצ צחר וכדומה, משפט האורים אי אפשר לשנות, על כן שמרו האותיות צמתכותם, אך יש להפוך על ידי תפלה ולזרפן צאופן אחר, על כן משפט האורים ולא התומים, כי האורים על פיו של

הגמל וגו'. ויאמר העבד הוא אדוני ותקח הנציף ותתקם (בראשית כד-סג). והכוונה כי יחזק בתפלתו המשין למטה חסד רב, וכמאמרם (ברכות ו:): לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה. ולכן אחר שיצא יחזק לשוח בשדה, אין שיחה אלא תפלה (ברכות כו:), וישא עיניו וירא והנה 'גמלים' באים, שנמשך למטה מדת החסד, שעורר למעלה לגמול חסד עם באי עולם. וכאשר ראתה רבקה איך שמתפלתו נמשך למטה כל כך גמילות חסדים, שיחזק עושה נדקה בכל עת, ותשא רבקה את עיניה ותפול מעל הגמל, הרכינה את עצמה לידי שפלות רוח מגודל כחו, שממשך בתפלתו מדת גמילות חסדים. ותקח הנציף ותתקם, ופירשו דורשי רשומות, שהוא ראשי תיבות ע'מך י'שראל ז'ריכין פ'רנסה, שיכולין לכסות הבקשות של פרנסה, כי הנדיק יחזק דואג עליהם, שממשך בתפלתו שגמלים באים.

*

ובזה נראה ליתן טעם לשבח על מנהג ישראל תורה שמכסין את הכלה בנציף בחתונה, כי הכתוב אומר (תהלים קמד-יב) אשר בנינו כנטיעים מגודלים בנעוריהם, בנותינו כזית מחוטבות תבנית היכל, מזוינו מלאים מפיקים מון אל זן, לאוננו

(מענית י.) כל העולם ניזון בשביל חנינא בני ע"ש. ואם כן מכל שכן באהרן, שזה היה מדתו, אהב את הצריות (אבות א-יב), צדאי שכל תעודתו היתה להמשיך למטה חסד על כל ישראל. ועל כן אמר עליו הכתוב, ונשא אהרן את משפט בני ישראל, על דרך שנאמר (שמות לד-ו) נושא עון, שהיה נושא ומסלק את המשפט הם הדינים שהיו רוצים על בני ישראל, על לבו לפני הוי"ה תמיד, שכל תפלותיו בעבודה שלבז היה שיהיו ישראל תמיד לפני הוי"ה, שיומשך עליו מדת הרחמים בכל עת וזמן.

ובתפארת שלמה (שם) ביאר מאמרם המוצא לעיל, שנכנסו חכמי ישראל בצקה, ואמרו לו עמך ישראל זריכין פרנסה, כי דרך הנדיקים הגדולים בהגיע זמן תפלה, באמרם שירות ותשבחות הם בהתפשטות הגשמיות, ומחשבותם דבוקה בעולמות העליונים באהבה ויראה, וממילא נשכח מלוח לבם זריכין עולם הזה וכו', לכן נכנסו החכמים אליו צבוקר להזכירו כי עמך ישראל זריכין פרנסה ע"ש.

ובראה לבאר בזה מה שמצינו בזויונו של יחזק, ויאל יחזק לשוח בשדה לפנות ערב, וישא עיניו וירא והנה גמלים באים, ותשא רבקה את עיניה ותרא את יחזק, ותפול מעל

(סוטה י.) ונעשה ציתם היכל ה', והוי כאילו נבנה היכל צימיהן ודפח"ח.

וסיים עלה הכתוב, מזוינו מלאים וגו', כי צית שיש צה קדושה ונניעות, יש צה השראת השכינה, אשר שם נזה ה' את הצרכה חיים עד העולם, וצהיפוכו כתיב ולא יראה כך ערות דבר ושז מאחרין (דברים כג-טו), שאז השכינה עוזבת את הבית. ולכן ציווג הגון אשר צינו כנטיעים, והכלה היא כוונת תבנית היכל, צית כזה מלא ברכת ד', מזוינו מלאים מפיקים מזן אל לאן, ונאננו מאלופות מרוצבות צחורותינו. על כן צעת הנשואין שצויים צית חדש, ונריבין להשפעת פרנסה לגדל צני ציתם, והרי עמך ישראל נריבין פרנסה, לוקחין את הנעיף הרומות על הנטרכות הפרנסה, ומכסית את פניה כדי להיות לנועה, כבודה צת מלך פנימה, שכאשר תתנהג הבית בקדושה ונניעות, אז יזכו שיהיה מזוינו מלאים, עם כל צרכות ה' לנוצה.

מאלופות מרוצבות צחורותינו. וצגמרא (פסחים פז.) דרשוה חז"ל, אשר צינו כנטיעים, אלו צחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא, וצנותינו כוונת, אלו צחולות ישראל שאוגדות פתחיהן לצעליהן, אלו ואלו מעלה עליהן הכתוב כאילו נבנה היכל צימיהן ע"ש. ויש לומר דמשצח את צנות ישראל שהמה לנועות כוונת. ומצינו צהמשכן שאמר הכתוב (שמות כו-ט) וכפלת את היריעה השישית אל מול פני האוהל, וצרש"י דומה לבלה לנועה המכוסה צנעיף על פניה ע"ש. ואם כן כלה לנועה היא כתבנית היכל. [שזב ראיית שפירש כן בצני המקום, אכן הצאר אות עה].

וברן מהר"ד מצעלזא זי"ע פירש הצמרא הנ"ל, אלו ואלו, כאשר מזדווג שידוך הגון של צחורים כאילו עם צנות כאילו, מעלה עליהן הכתוב כאילו נבנה היכל צימיהן, כי איש ואשה שזכו שכינה שרויה ציניהם

בסעודת שבע ברכות לבני הבולא
יום אי פרשת כי תשא תשע"ו לפ"ק

יסקודה, וצרש"י כגון שמצטל תורה להכנסת כלה וכו', זהו יסקודה, כלומר מקבל שכר כאילו יושב ומייסדה ועוסק צה ע"ש. ולכאורה הרי צמשה (פאה

בגמרא (מגילה ג:) מצטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת הכלה ע"כ. וצגמרא (מנחות כט.) פעמים שציטולה של תורה זהו

חשבון של התורה, והמאריך בתפלה מרויח חיי שעה עם חיי עולם יחד.

ובבזו כן בשמחת כלה, הרי אמרו (ברכות ו:): כל הנהגה מסעודת

חתן וכו', אם משמחו מה שכרו, זוכה לתורה שניתנה בחמשה קולות וכו' ע"ש. אם כן הנותן מזמנו לשמחת חתן וכלה, אין זה ציטול תורה, אלא פעולה להשגת קנין התורה, ושפיר מצטלין תורה לשמחת חתן וכלה. וכמו שיסופר על הגה"ק בעל אמרי אמת ז"ל, ששאל פעם את משמשו אם יש בעיר סעודת שבע ברכות, וכאשר נתברר שאחד מבני העיר עושה אז בלילה סעודה, זיקש שיזמינו לו עגלה כי רוצה להשתתף. וכאשר שאלו אותו הלא אדם זה לא מאנשי שלומו ולא קרא לו, ולמה הולך. והשיב כי מתייגע זה כמה ימים על איזה ענין בתורה, וחשב כי ילך לשמח חתן וכלה, ויש הבטחת חז"ל שזוכה לתורה.

*

כבר דברנו (בסעודת שלישית בשז"ק העל"ט) צמה שאמר הכתוב, ונתת אל חושן המשפט את האורים ואת התומים, והיו על לב אהרן בצואו לפני ה' (שמות כח-ג). ולכאורה סיוס הכתוב מיותר, דכיון דהאורים ותומים הניח בהחושן, אם כן על כרחק הם על לב אהרן. אמנם מבואר בתורת

ח-א) איתא, דתלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות שנמנו שם, ובתוכם יש הכנסת כלה, ולמה מצטלין תורה להכנסת כלה.

וצראה, בהקדס לבאר מאמרם (שנת י.) רבא חזייה לרב המנוגא

דקא מאריך בצלותיה, אמר מניחין חיי עולם [תורה], ועוסקים בחיי שעה [תפלה כורך חיי שעה היא לרפואה לשלום ולמנוחת], והוא סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד ע"כ. ולכאורה כריך ציבור סדרת רב המנוגא, וצמה נתיישב תמיהת רבא אין מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, הלא יוכל לנצל זמן התפלה לחיי עולם של תורה.

ויש לומר על פי מה שמספרים על הגה"ק בעל החתם סופר ז"ע שצנערותו האריך בתפלה, ואמר לו חבירו שצטעה זו למד הוא כבר כמה דפים גמרא. והשיב לו הלא אמרו חז"ל (ברכות נד:): המאריך בתפלתו מאריכין ימיו ושנותיו ע"כ. ואם כן עבור אריכות תפלתו יוסיפו לו עוד שנים לימי חייו, ואז ישלים תורתו שנחסר לו ע"כ. ואם כן זמן התפלה אינו נכלל בשנותיו של אדם הקצוצים לו, ואם הוסיף מוסיפין לו. וזהו שאמר, כי צודאי חיי עולם עדיפא מחיי שעה, אבל כיון ש'זמן תפלה לחוד', שאין זמן תפלה נכללת במספר שנותיו, אם כן התפלה אינה על

יש נביא, אורים ותומים למה אני צריך ע"ש. ונראה דטעם דצריך גם לאורים ותומים, משום דאמרו (יומא עג): דאף על פי שגזירת נביא חוזרת, גזירת אורים ותומים אינה חוזרת, ולכן היא צריך אורים ותומים שלא יהא חוזר, ותהא קדושתו לעולם.

ושוב כתב, כי נראה לדעת, דמעלת משה שנתנבא צ"ח הדבר'

(ספרי ריש פ' מטות), שדצריו אינם יכולים להתצטל, וזה מנצחיות התורה, וגם גזירתו אינו חוזר. וכשהיה משה, לא היה צריך אורים ותומים לקידוש המשכן, דנבואת משה הוא כמו אורים ותומים, וקיים כי הוא ענין נפלא בסייעתא דשמיא ע"ש.

ובזה היה נראה לפרש מה שאמר הכתוב על מדריגת נבואתו של משה, ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים (דברים לד-א). כי חוץ מפירוש הפשוט, נרמז בזה עוד מעלה, כי השואל באורים ותומים איתא בגמרא (יומא עג.) כיצד שואלין, השואל [מלך או אב בית דין] פניו כלפי נשאל [כלפי הכהן] ע"כ. והנה בשאר הנביאים, גם אחר הנבואה יש עוד תועלת לשאול פנים אל פנים בהאורים ותומים, כדי לידע שאינה חוזרת, לא כן במשה רבינו שגם נבואתו אינה חוזרת, כי שכינה מדברת מתוך גרונו. וזהו

משה (פ' פנחס קל): דכל ימי משה רבינו ע"ה לא היה צריך לעמוד לפני אהרן לשאול באורים ותומים, שהרי השכינה מדברת עמו בכל עת, ואמר עמדו ואשמעה מה יאמר ה' לכם, על כן כתיב (שם כח-ב) ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת, כי לא היה בהם צורך אחר רק להלבישו כמלך ע"ש.

ואם כן האורים והתומים שניתנו לאהרן, לא השתמשו בו בכל ימי חייו, שעל הכל היה משה משיב מפי הגבורה, וניתן לאהרן רק שיהיו על לבו, מבלי להשתמש בו, ועל כן באהרן כל תכליתו של האורים והתומים היתה, זיהו על לב אהרן, בצואו לפני ה', מבלי שום השתמשות בו.

*

והנה הזכרנו שם מה דאיתא במשנה (שבועות יד.) דאין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא במלך ונביא וכהן גדול ואורים ותומים וכו', ודרשוה מהכתוב (שמות כה-ט) וכן תעשו לדורות ע"ש. ובתוספות (שם ד"ה וכן) הקשו, וכי נשאלו באורים ותומים לעשות משכן, הלא קודם שנתכהן אהרן נעשה המשכן ע"ש. וראיתי כעת בספר משך חכמה (שמות כה-ט) שהביא מהירושמי (סנהדרין א-ג) דמביא ברייתא אהא דצעי נביא ואורים ותומים, אם

מזער מה שהוא רואה ציד חצרו. והוא מה שאמר עליו החכם (משלי יד-ג), 'ורקב עצמות קנאה'. אמנם יש אחרים שאינם מזנערים וכואזים כל כך, אף על פי כן ירגישו בעצמם איזה נער, ולפחות יתקרר רוחם בראותם אחד עולה איזה מעלה יתירה, אם לא יהיה מאוהביו היותר דבקים לו, כל שכן אם מאותם אשר אין לו אהבה רבה עמו הוא, כל שכן אם יהיה גר מארץ אחרת. ותראה שבפיהם אפשר שיאמרו דברים כשמחים, או מודים על טובתו, אך לבס רעה בקרבם, והוא דבר יארע על הרוב ברוב בני האדם, כי אף על פי שלא יהיו בעלי קנאה ממש, אמנם לא נקו ממנה לגמרי. כל שכן אם בעל אומנותו מזליח זה, שכבר כל אומן סני לחצריה (צ"ר יע-ג), וכל שכן אם מזליח זה יותר ממנו ע"כ.

וישׁוב כתב (שם), כללו של דבר, הכבוד הוא הדוחק את לב האדם יותר מכל התשוקות והחמדות שבעולם, ולולי זה כבר היה האדם מתרצה לאכול מה שיזכר, ללבוש מה שיכסה ערותו, ולשכון בצית שתסתירהו מן הפגעים, והיה פרנסתו קלה עליו, ולא היה צריך להתיגע להעשיר כלל, אלא שלצתי ראות עצמו שפל ופחות מרעיו, מכניס עצמו בעובי הקורה הזאת, ואין קץ לכל עמלו. על כן אמרו רבותינו ז"ל (אבות ד-כא), הקנאה

שאמר ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, אשר ידעו ה' באותה המדריגה שנבואתו הוא כאורים ותומים שעומד 'פנים אל פנים' להכהן הנשאל.

*

ואיתא בגמרא (שבת קלט.) אמר רבי מלאי בשכר וראך ושמת בלבו (שמות ד-יג), זכה לחשן משפט על לבו ע"כ. וביאר בתורת משה (שם), דלכאורה הך מלבוש הכבוד של האורים ותומים בתוך החושן, היה לו לעגמת נפש, שלא היה צריך לו, כי אהרן לא נשאל מעולם צוה על ידי משה. אך אהרן שקיים וראך ושמת בלבו, ולא נתקנא במשה רבינו, לא היה לו עגמת נפש והיה לו לכבוד ולתפארת, שפיר זכה לחושן משפט על לבו ע"כ.

וביאור הדברים, הנה אנו יושבים בשמחת חתן וכלה, שבאים לגמול חסד לשמות שבמחתם, אבל שיזכה אדם לשמות בהללחת חצירו, זהו מדריגה עלומה, כי הרבה פעמים הללחת חצירו מעוררת קנאה. וכדאי לחזור על דברי המסילת ישירים (פרק יא), שמאריך בגנות מדה זו, וכתב, אמנם יש מי שסכלותו רבה כל כך, עד שאם יראה לחצירו איזה טובה יתעשש בעצמו וידאג וינטער, עד שאפלו הטובות שצידו לא יהנוהו

בקופו נמנע זאת ממנו מן השמים
 יהא שמח בחלקו, כי אין זה עבודתו.
 ויטריד עצמו עם מה שכן ניתן צידו,
 להעלות צוה כחות נפשו לה', ולא
 יהא טרוד עם מה שלא ניתן לו.
 ויהא שמח בחלקו שיכול לישב ככולל
 באהלה של תורה, בלי טירדה מעול
 של אחרים. ויצין וישכיל כי מי שכבר
 הגיע למשרה רמה, כמה פעמים הוא
 מתגעגע לאותן הימים שהיה חוצץ
 בצית המדרש ולומד תורה בישוב
 הדעת, מבלי לשאת עול הרצים על
 נוארו.

ובזה נצוא אל המכוון, כי אהרן
 קדוש ה' היה כבר נציא שנים
 רבות קודם אחיו הקטן משה, וכעת
 נתעלה משה יותר ממנו, ומשה נבחר
 לגאול את ישראל, ולקבל התורה מפי
 ה', אשר מחשש חלישות הדעת של
 אהרן היה משה נמנע מלקבל זאת על
 עצמו (רש"י שמות ד"ג), ואמר לו ה',
 לא כמו שאתה סבור שיהא מקפיד
 עליך שאתה עולה לגדולה, אלא וראך
 ושמת בלבו ע"כ. אהרן שמח בגדולת
 אחיו, גם כאשר זה הוא על חשבונו,
 ולא רק שמח 'צפנים שוחקות', אשר
 יתכן שזהו רק לפנים, אלא וראך
 ושמת 'בלבו', שזהו מדרגה נפלאה,
 ועבור זה זכה לחושן משפט על לבו.

אמנם גם האורים והתומים שהוא
 נושא בהחושן על לבו, היה

והתאווה והכבוד מויליין את האדם מן
 העולם ע"כ.

ובדבר הזה נלקו רוב בני האדם,
 ויש לעבוד הרצה לתקן
 מדותיו, שלא ינטער מהלכת חצירו,
 אלא אדרבה יקיים מצות עשה מן
 התורה, ואהבת לרעך 'כמוך' (ויקרא
 יט-יח) דייקא, ולשמות בשמחת חצירו
 כמו שהיה שמח אם היה זה אצל בנו
 ואהובו. בצני אדם המגושמים עיקר
 הקנאה הוא צהון ועושר של חצירו,
 אשר הוא לא זכה לזה. חצירו זכה
 לזיווג יותר טוב ממנו, יש לו בית
 נאה וכו' וכו'. וצני תורה זה עולה
 בדברים רוחניים, כל אחד שואף להגיע
 לגדולות, שאחר שיואל מן הכולל
 יתעלה למגיד שיעור או משגיח, ושזו
 להיות ראש ישיבה או רב, ולאו כל
 אחד זוכה לזה, שזהו מנסתרות
 הצריחה בשורש נשמתם. וכאשר חצירו
 מגיע לידי מדה זו, כואב לו על
 הלכת חצירו, ואינו יכול לשמוח עמו
 בשמחה אמיתית, אלא שמח בחיצוניות
 אצל לבו עצב. ועל זה אנו מתפללים
 (בתפלת הרה"ק צעל נועם אלימלך ז"ע)
 'שנראה' כל אחד מעלת חצירו ולא
 חסרונם, (מלשון נראין דבריו), שלא נציט
 צר עין על המעלה שחצירו הגיע,
 ולא יהא נראה זאת בעיניו.

בודאי שכל אחד צריך להיות לו
 שאיפות לגדולות, אצל אם

חליכם. אך אהרן קדוש ה' לא איכפת לו זאת, ואדרבה הוא שמח בגדולת אחיו שהוא יותר ממנו, ואם זהו רצון ה' שיהיה זאת על לב אהרן בלי שישתמש בו, הוא שבע רצון. זה לא יוכל לעשות כל אדם, אלא מי שנאמר בו וראך ושמח בלבו, אללו הוי החושן הנחמן על הלב לכבוד ולתפארת, ולא לעגמת נפש וחלישות הדעת.

צריך להיות לו לעגמת נפש, שיש לו משרה יתירה מעל כל ישראל, שכאשר צריכין לידע איזה דבר יש אמו עמו האורים והתומים, שמשני ומזרר כל ספיקות שבעולם, ואין גם אחד בא ושאל אותו, הוא נושא זאת על לבו ארבעים שנה, ואין מי שיפנה אליו, ולמה, כי משה אחיו הקטן יודע יותר, עמדו ואשמעה מה יורה ה'

בסעודת שבע ברכות דקהלתינו הקי
יום ב' פרשת כי תשא תשע"ו לפ"ק

בשמחה זו כל הנשמות, כי מעשי ה' הם נחמי. ולכן מצרכין את הריעים האהובים, שיזכו לאותה שמחה ששימח ה' אותך בגן עדן, מקדם, עוד קודם שינאח מן הכח אל הפועל, שלשמחה זו יזכו גם כעת הריעים האהובים.

אמונם יפלא, הלא שמחת אדם הראשון היתה השמחה היותר הגדולה, שאין צמציאות לאחרים לזכות לשמחה כזו, אדם יחידי, כל העולם כולו היא שלו, אין לו קנאת איש על רעהו, כי אין אחר עמו, אין שום שר ומושל עליו, אשר לא יתכן כזאת אלל שום בן אדם. ומה עוד שיושב בגן עדן, ומלאכים לולין לו בשר ומסניין לו יין (סנהדרין נט:). והרי אמרו (ברכות נד.) שהמתפלל על דבר שאינו

שבוח תשמח רעים האהובים כשמתך יצרך בגן עדן מקדם. וברש"י (כחצות ט.) פירש, ריעים האהובים, החתן והכלה שהן ריעים האהובים זה את זה, כשמתך יצרך, כמו ששמחת את אדם הראשון, בגן עדן מקדם, דכתיב (בראשית ג-ז) ויטע ה' חלקים גן בעדן מקדם ע"כ. וברש"י (שם) במזרחו של עדן נטע את הגן. ובתרגום (שם) פירש, מקדם, קודם צריאת העולם ע"ש. ויש לרקדק על הלשון 'כשמתך'. דהא קאי על אדם הראשון, והוי ליה למימר כמו ששמחת אדם הראשון בגן עדן, ולמה אמר לשון נוכח 'כשמתך'. ובפשוטו נראה, כי אדם הראשון היה כלול בו כל הנשמות היוצאות ממנו. ובשעה ששימח ה' את אדם הראשון, נכללו אז

אלקים את האדם עפר מן האדמה (שם 3-1). ועוד יותר פלא, שהרי גם בהצהמות כתיב (שם 4-כד) תולא 'הארץ' נפש חיה למינה, צהמה ורמש וחיתו ארץ למינה, ויהי כן. ואם כן גם להם מתאים להקרא אדם, שנבראו מן האדמה.

ועוד יש להפליא, הלא אמרו חז"ל (חולין ס.) אמר רבי יהושע בן לוי כל מעשה צראשית צקומתן נבראו, צדעתן נבראו [שהודיעם שיצראם והם ניאזתו], צציונם נבראו [צדמות שצחרו להם], שנאמר (צראשית 3-4) ויכולו השמים והארץ וכל צבאם, אל תקרי צבאם אלא צציונם ע"כ. וכיון שאף רמש קטן לא נברא אלא אחר שהם ניאזתו והסכימו, ונבראו לחפצם ורצונם, אם כן צודאי שצריאת אדם הראשון היה לדעתו ורצונו וצציונו. וזה מעורר פליאה, דהא איתא בגמרא (עירובין יג:) שתי שנים ומחצה נחלקו צית שמאי וצית הלל, הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא, נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא יפשפש צמעשיו, ואמרי לה ימשמש צמעשיו ע"כ. וכיון דחכמינו ז"ל צחכמתם החליטו שנות שלא נברא, אם כן איך אדם הראשון החכם היותר גדול, הסכים לצריאתו, ולדעתו וצציונו נברא.

צמציאות הרי זה תפלת שוא, והיתה אשתו מעוצרת ואומר יהי רצון שתלד אשתי זכר הרי זו תפלת שוא ע"ש. ואם כן איך מתפללין שמח תשמח ריעים האהובים כשמחך יצריך צגן עדן מקדם, ולא עוד אלא שגירש ה' את האדם משם, וכמו שנאמר (שם 3-כד) ויגרש את האדם, וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת וגו'.

עוד נקדים לצאר מה דאיתא צמדרש (צ"ר 2-7) אמר רב אחא צשעה צבא הקצ"ה לצראת את האדם, נמלך צמלאכי השרת, אמר להן נעשה אדם (צראשית 4-10), אמרו לו אדם זה מה טיבו, אמר להן חכמתו מרובה משלכם, הביא לפניהם את הצהמה ואת החיה ואת העוף, אמר להם זה מה שמו, ולא היו יודעין, העצירן לפני אדם, אמר לו זה מה שמו, אמר זה שור זה חמור זה סוס וזה גמל. ואתה מה שמך, אמר לו אני נאה להקרא אדם שנצראתי מן האדמה ע"כ. ויש להצין כי קריאת השמות על ידי אדם הראשון היה צו חכמה רבה, יותר מחכמת המלאכים, להשיג תכלית כל דבר, ושורשו צגצבה מרומים. וכאשר צא למצוא את מהותו ולקרוא לו שם, אמר אני נאה להקרא אדם שנצראתי מן האדמה, וכי זה לא ידעו והשיגו מלאכי עליון, דבר הנראה לעין כל, דבר המצואר צכתוצים, וי"צ ה'

נשתניתי שאי אפשר לי להיות מיושבי בית המדרש ולעבוד את השי"ת בצופן זה, או שלא ניתן לי שכל חריף ומחודד, ואלמלי נבראתי כן הייתי עובד את השי"ת, אלא כיון שהצורא כל עולמים ית"ש נפה והצטע שהוא ראוי להבראות בתכונה זו, אם כן ראוי לו שיהיה שבע רצון ממצבו, ויבקש להגיע לשלימותו על פי זה הדרך שהכין לו ה' ודפח"ט.

ובועתה יש לומר שכן היה גם באדם הראשון, כאשר בא ה' ושאל אותו קודם בריאתו, אם מרוצה הוא להברא, השיב לה', כר לי מאוד דבר הזה, נוח לו לאדם שלא נברא, ומנדי אין אני רוצה להברא, אבל הרי אני רואה שאתה מרוצה בכך, ורצונך לברוא האדם, אני מצטל דעתי וחפצי ורצוני כדי לעשות רצונך, ואני שמח להברא כדי להשלים רצונך, ואני מצין שמה שאתה עושה זה טוב, והגם שלא נוח לי, מכל מקום לעשות רצונך אלקיי חפצתי, וצהדי כצטי דרחמנא למה לי.

ובזמני למד מדה זו, מהאדמה שנברא מקודם, שרצתה לעשות רצון קונה, אם כי תהא מדרס לכף רגלי בני אדם בהמות וחיות, ויתרה על כבודה כדי לעשות רצון קונה. ועל זה אנו מתפללים ונפשי כעפר לכל תהיה (ברכות יז.), שנהיה תמיד בצחינה זו

ונראה בציאור הדברים, דאיתא במדרש (ב"ר ה-ח) למה נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה. וציאר בערוגת הצבס (פ' ח"י) דלכאורה כיון דכל מעשה בראשית לדעתם נבראו, וצציונם נבראו, אם כן הרי כל הבריאה רצה לעשות רצון קונם, ומהו יחסו של ארץ שנקראה שמה על שרצתה לעשות רצון קונה. אך הנה הארץ היא הפחותה בכל הבריאה, הנמוכה מכל הארבע יסודות של דומם נומח חי ומדבר, כל אדם דורס עליה ומצוהו צרדיקה ושאר דברים מאוסים, ואין שום אדם מחשיבה. ואם כן כיון שהשי"ת שאלו בתחלה אם רצונו להבראות בתכונה זו שנברא, היה ראוי להארץ להשיב, רבש"ע כיון שהשמים וכל נבאם הם צרואים רוחניים ועומדים במרום לעבוד עבודת הקודש, למה יוגרע חלקי להיות אני צעולם השפל נברא מחומר גם ועב כל כך. אבל הארץ לא עשתה כן, אלא השיגה כיון שחפץ השי"ת הוא שיהיה העולם נברא על אופן זה לתכלית הנרצה הידוע לו, אין היא מסרבת מלהבראות כפי רצונו ית"ש. והיינו דאמרנו למה נקרא שמה ארץ על שרצתה לעשות רצון קונה. אך על פי שהיא מצד עצמה לא היתה מרוצה, מכל מקום כדי לעשות רצון קונה רצתה מה שהקצ"ה רוצה. וממנה יש ליקח מוסר השכל, לכל יתרעם האדם לאמור מפני מה

חמומתם, אך צדק כלל אין גם אחד שמואל שידוך עם כל המעלות, וברבות הימים הוא מתחיל לירד מגובה הסולם שעלה עליו, ומתחיל לוותר קצת, ושוב עוד יותר ויותר, ומן השמים מזדדים אותו להסכים להשידוך שנגזר עליו ארבעים יום קודם יצירת הולד.

ואמר הכתוב (תהלים סח-ז) אלקיס מושיב יחידים ביתה מושיב אסירים בכושרות, ודרשו תו"ל (סוטה ז). דקאי על זיווגו של אדם, אדם יחיד ואשה יחידה, והוא מזווגם יחד ומיישב מהם בית ע"ש. ובמדרש (ב"ר סח-ד) מוסיף עלה, מהו מושיב אסירים 'כושרות', בני ושירות, מאן דבעי [שרויה את זיווגו] אומר שירה, ומאן דלא בעי בני [ומקבל דין זיווגו בעל כרחו] ע"כ. והכוונה כי צהיות שלא עלה לו להשיג אותו השידוך שרצה, ובעל כרחו הסכים לזיווגו, על כן ישנם בני אדם, שאינם יכולים להשלים עם המצב, וכואב זאת להם, והלוך ילך וצכה. אך החכם משכיל לדעת שכיון שזהו זיווגו שזימנו לו מן השמים, אם הקצ"ה מרוצה בזה, הוא שמח לעשות רצון קונו, ומקבל הכל באהבה, ואומר שירה, כי אין ספק שזהו לטובתו האמיתית כפי שורש נפשו.

והנה כל הבעלי חיים אומרים שירה, והכלבים אומרים הכתוב (תהלים נה-י) צאו נשתחוה ונכרעה נצרכה

שמנינו אלל העפר, שקיבלה הכל באהבה לעשות רצון קונו. וממנה למד אדם הראשון, וניאות להצרא, ונצרא לדעתו ולצביונו.

אמנם עלה על דעתו של אדם הראשון, הלא כל צאי עולם יהיה להם טענה עלי שהסכמתי לצריאתי, והלא נוח לו לאדם שלא נצרא, ואני חייב להם תשובה. על כן אמר לה' לי נאה להקרא אדם כי מן האדמה נצראתי, וכונתו לומר מה שנצראתי הוא בשביל שלמדתי זאת מן האדמה, שיש לכל אחד לבטל דעתו ורצונו לקונו, וגם כאשר הדברים לא נוחים לו, אם זהו רצון ה', אז הוא שמח לבצע רצון קונו, ולא מעוניין אם זה נוח לו או לא.

*

והנה מנינו במדרש (ב"ר נט-יב) ויברך הגמלים מחוץ לעיר על צאר המים, לעת ערב לעת צאת השואצות (בראשית כד-יא) אמר רב הונא בשעה שאדם הולך ליקח אשה ושמע קל כלציה מנצחים, הוא מצית מה אינון אמרין, לעת ערב לעת צאת השואצות ע"כ. ופירושו וציאורו תמוה. ונראה כי דרכן של בני אדם בשעה שמתחילין לדבר שידוכים לבניהם, כל אחד רוצה שידוך עם כל המעלות יחד, מושלם בתורה ובמדות, משפחה מכובדת, יחוס, ממון, ומזוגות אחר

ונכרעה נצרכה לפני ה' עוֹשֵׁנו, כן יש להתנהג צעת שהולך לישא אשה, להשלים עם המנצב, הזיווג שצחר ה' עֲבוּרוֹ, ומאן דצעי אומר שירת, ומודה ומשבח לה', ומקבל צאהבה מה שהזמינו לו מן השמים.

ובזה נצוא אל המכוון, שמתפללים שמח תשמח ריעים האהובים כשמחך יצריך בגן עדן מקדם, אשר לכאורה זה אינו צמיארות. אך הכוונה הוא, דקאי על הזמן ששאל ה' את אדם הראשון על צריאתו, והסכים בלב ונפש חפיצה לעשות רצון קונו, ולא הביט אס נוח לו' שנצרא, אלא שמח לעשות רצון קונו, שעבורו נקרא צחורר 'אדם', שנצראתי מן האדמה, ממה שלמד מהארץ שרצתה לעשות רצון קונה. כן צמדה זו שמח תשמח ריעים האהובים, אס מן השמים הסכימו לזיווג זה יש להם לשמחה.

וכמו כן צמשך ימי חיי האדם יש תמיד מנצבים שונים שה' ממציא להאדם, ותמיד שמח תשמח ריעים האהובים, לקבל הכל צמחה. כשמחך יצריך בגן עדן 'מקדם', עוד קודם שנצרא האדם, הסכים לצריאתו, והיה שש ושמח לעשות רצון קונו, כן יהיה מדת שמחה זו להריעים האהובים כל ימי חייהם, ואז ישרה השמחה צהצית בכל עת, וטוב לב משתה תמיד.

לפני ה' עוֹשֵׁנו. והכוונה היא, כי מצבו של הכלב גרוע מכל הצעלי חיים, וכמאמרם (שבת קנה): אמר רב פפא לית דעניא מכלבא, ואמרו (שם) מאי דכתיב יודע לדיק דין דלים (משלי כט-י), יודע הקב"ה בכלב שמזונותיו מועטים, לפיכך שוהה אכילתו צמעיו שלשה ימים ע"ש. ואס כן היה לו להכלב להתרעם על מצבו שהוא היותר עני מכל צעלי חיים, ולמה מגיע לו זאת. אך הכלב מכיר את קונו (הוריות יג.) ומנדיק את דינו, ומצטל את דעתו לפני ה' ואומר שירה, ומהו שירתו, צואו נשתחווה ונכרעה נצרכה לפני ה' עוֹשֵׁנו, צואו והכניעו עצמיכם לצטל דעתכם לפני דעת המקום, שזהו ענין ההשתחווה, ציטול עצמו כליל לקונו. הכלב מצטל רצונו ודעתו, אס כי לא נוח לו ימי חיי, הוא נכנע לפני קונו.

ובבוז כן צשעה שהולך אדם לישא אשה, ולעולם לא ימצא שידוך בכל המעלות שחלם לעצמו, ומוכרח ליקח זיווגו שנגזר עליו מלמעלה. יציית לקול הכלבים המנצחים צשירתם, ואומרים צואו נשתחווה ונכרעה נצרכה לפני ה' עוֹשֵׁנו, שהגם שמנצב חייהם קשה עליהם, לית דעניא מכלבא, אין אנו מתרעמים על עוֹשֵׁנו, אלא מצטלין אנו דעתנו לדעת קונו, וצואו נשתחווה

בסעודת שבע ברכות פורים קמן לתלמידי הישיבה
יום ג' פרשת כי תשא תשע"ו לפ"ק

בציבוד מלכותו. והרי גם אחשורוש
השתמש בכלי המקדש כמותו, ומדוע
לא נענש כמותו. וזהו שמתמה הכתוב,
'וכלים מכלים שונים', צמה השתנו
הכלים שצהם השתמש אחשורוש
מהכלים שהשתמש בלשאר, שאחשורוש
לא נענש עליה. אך התשובה הוא, כי
גם אחשורוש נטרד ציינו, ונלקחה
ממנו ושתי אשתו, וזה היה לו לעונש
כמו היד שנראתה בלשאר. וזהו
שמיצ הכתוב, 'ויין מלכות', משתה
היין של אחשורוש, 'רצ' היה צו דבר
גדול לעונש, ששקול 'כיד המלך', כיד
המלכו של עולם שנראתה בלשאר
ודפ"ח.

ובבר דצרנו במקום אחר, דיש
להוסיף, כי השונה בחטא
עונשו קשה יותר, ואחשורוש ששינה
באולתו אחר שראה כבר מה שאירע
בלשאר עונשו חמור יותר. ובאמת
היה עונש אחשורוש קשה יותר, והוא
על דרך שפירשו המפרשים, צמה
שנסיון עקידת יצחק מתייחס לאברהם
יותר מליצחק, שהוא מעשרה נסיונות
שנתנסה אברהם, וכמו שנאמר (בראשית
כז-א) והאלקים נסה את אברהם.
ולכאורה הנסיון של יצחק היה גדול
יותר, שמסר עצמו להשחט בצערותו
בן ל"ז שנה. אך לער המיתה הוא רק

בגמרא (מגילה יב.) צהראתו את
עושר כבוד מלכותו ואת
יקר תפארת גדולתו (אסתר א-ד), אמר
רבי יוסי צר חנינא מלמד שלצב צגדי
כהונה, כמיצ הכא יקר תפארת
גדולתו, וכמיצ התם (שמות כח-ב)
ועשית צגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד
ולתפארת ע"כ. ודרשו (שם) עוד,
והשקות בכלי זהב, וכלים מכלים
שונים, ויין מלכות רצ כיד המלך
(א-י), משונים מיצעיאל ליה, אמר רבא
יאתה צת קול ואמרה להם, ראשונים
[כלומר בלשאר וחצורתו] כלו מפני
כלים, ואתם שונים צהם ע"כ. וציאר
צמהרש"א דלפי זה יתפרש הכתוב,
והראשונים כלים (כלו מן העולם) מפני
שהשתמשו בכלים של צית המקדש,
ואתם שונים כמעשיהם ע"כ.

ובנחל אשכול (להחיד"א) כתב לפרש
צסם היד אליהו, דהרי
בלשאר כאשר אפיק מאני דצי
מקדשא ואשתמש צהו, קאמר ליה
דניאל, על מרי שמיא התרוממת,
ולמאניא די ציתהו היתיו קדמך, פסא
די ידא, וכתבא דנה רשים וגו', וכמיצ
(דניאל ה-ג) ציה צליליא קטיל בלשאר
מלכא כשדאי ע"כ. אס כן כאשר
בלשאר השתמש בכלי המקדש, יצאה
יד וכתבה על הקיר שיענש על כך

ומשום הכי התירו מעות של ירושלים (עבודה זרה נב.), ואם כן אין כאן כפרה. אך כורש שהיה קודם אחשורוש שצוה לצנות ציט המקדש ונתן רשות להוציא כל כלי ציט המקדש ולהציאם לירושלים, הרי חזר והקדישן. ונהי דאחשורוש בתחלת מלכותו כתב שטנה על יהודה וירושלים, מכל מקום הכלים כל היכי דאיתנהו צי גזא דרחמנא איתנהו. והנה בשנת שלש למלכו דסבר דתו לא איפרקו (סס יא.) ועשה משתה, רצה שלא יהיה כפרה על עונותיהם על ידי מלבושי וכלי קודש, לכן לבשם ושמש בהם, וכיון שבאו זה פריצים הדר נתחללו, ולא יתכפרו צוה ע"כ.

ד"פ זה היה שינוי גדול צין הכלים שהשתמש בהם אחשורוש עם מה שהשתמש בהם בלשאר, כי כלי ציט המקדש צימי בלשאר היו כבר חולין, שבאו זה פריצים וחללוהו, אך מכל מקום יש צוה זלוזל רב לכלי קודש הללו שישתמש בהם הדיוט. אך חטאו של אחשורוש היה יותר גדול, שהשתמש בהכלים שכבר נתקדשו, ובזודון לבו רצה לחללם, ותכליתו להרע לישראל שלא יהיה כפרה עוד בצגדים ובכלים אלו, על כן עונשו יותר גדול מבלשאר. והוא שאמר 'וכלים מכלים שונים', הכלים הללו שהשתמש בהם אחשורוש הם שונים מהכלים שהשתמש בהם בלשאר, שאלו קודש ואלו חולין,

לרגע אחת, אבל נערו של אז שכול מצנו יחידו שנוולד למאה שנה, ומשיך לחיות גלמוד צלי זרע אחריו, הוא קשה יותר מהנסיון של יצחק ענמו.

ואם בן עונשו של אחשורוש היה גדול יותר מבלשאר, כי נער המיתה של בלשאר הוא לרגע, מה שאין כן לקיחת ושתי מאחשורוש, לחיות שנים יחידי, ואין אשה מתה אלא לבעלה (סנהדרין כב:), זה היה נער של שנים רבות, והיה לו לכאז לב יום יום, והו עונש יותר גדול מהיד שכתבה גזר דינו של בלשאר. ואם כן העונש של 'צין מלכות' היה 'רב' יותר 'מיד המלך', הרבה יותר מהיד שכתבה על בלשאר שימות. (עיין שמן ראש לפורים ח"ב ריד.)

ויש לומר צוה עוד, דלכאורה מה רצה אחשורוש צוה שלבש בגדי כהונה והשתמש בכלי ציט המקדש, וכי לא היו לו מלבושי כבוד וכלים מהודרים זולת אלה. וכתוב צדרושים ואגדות חתם סופר (לער"ח אדר רמו.) דידוע דצגדי כהונה היו מכפרים (צמים פח:), וכן כל כלי ציט המקדש, והיו מכפרים אפילו בלא עבודה אפילו תלו בצמיכתא (עיין יומא ז:). ואם כן יש כפרה אפילו אחר החורבן באלו הכלים, אלא דכתיב (יחזקאל ז-כב) ובאו צוה פריצים וחללוהו, כיון שבאו צוה פריצים חללו מקדושתו וינאו לחול,

הדם הוא האדם, וצמאכלי קדושה נתקדשו הגופים של הכהנים צעילוי רב. ואם כן הכלים של צית ה', מתחלה משנים לקדושה מה שניתן צתוכה, ושזב משתנה לטובה האוכלים שיריהם שניתנו לכהנים. וזהו שאמר וכלים מכלים שונים, היינו ה'כלים' שהשתמש שם אחשורוש, הם היו 'מכלים שונים', מכלי הקודש שכוחם לשנות המאכל והאוכלו לטובה.

וזדו מוסר השכל איך יש להאדם לקדש כל הענייני גשמיים לשם שמים, שתהא שלחנו של אדם דומה למזבח (תגייה כו.), וכל הנוגע זה יקדש, לקיים בכל דרכיך דעהו, לכיין באכילתו שיוכל לעבוד ציה את ה', ואז מתקדש המאכל לאכילת מצוה, שנמצא עובד את צורא תמיד, ומאכילה זו נעשה גופו וצשרו, וממילא מתעלה ומשתנה צעילוי רב על מה שהיה מלפנים.

ולכן העונש של 'יין מלכות' היה 'רב' יותר 'מיד המלך', מהיד שכתבה על בלשאצר שימות, כי נערו צהריגת ושתי יותר גדול ממימתו, שזהו נער תדירי, שאין לו עזר כנגדו.

*

וצראה, בזה עוד, דהנה צכלי קודש נאמר (שמות ל-כט) כל הנוגע בהם יקדש, ודרשו חז"ל (זבחים פו.) מכאן שכלי שרת מקדשין, שמשנכנס לתוכו קדוש קדושת הגוף להפסל ציוצא ולינה וטבול יום, ואינו נפדה לצאת לחולין (רשי שס). אם כן כלי הקודש המה כלים שמשנים מה שנותנים לתוכו להתקדש בקדושה שלא היה עליה קודם. ושזב הכהנים זכו לאכול משולחן גבוה שירי הקרבנות והמנחות שנתקדשו צכלים אלו, וזכו לאכול מאכל אלקים, אשר על ידם נשמתו הכהנים בקדושה יתירה, כי

בסעודת שבת ברכות עם נדיבים ועסקנים
יום די פרשת בי תשא תשע"ו לפ"ק

ה' אקרא הצו גדול לאלקינו, על צרכה שלפניה, ומיניה ילפינן נמי שצריך לצרך על התורה לאחריה צקל וחומר, ואילו צצרכה שעל המזון כתבה תורה שצריך צצרכה לאחריה דכתיב (שם

שבזח תשמה ריעים האהובים כשמחך יצירך צגן עדן. ונראה לצאר כפל הלשון שמה תשמת, על פי מה דאיתא בגמרא (ברכות כא.): דצצרכת התורה כתיב קרא (דברים לז-ג) כי שם

מצרך אחר הלימוד שפריה מחוק לחכו, והוא תאב עוד למלא נפשו ממטעמותיה. אבל בצרכת המזון גלי קרא שזריך לצרך לאחריה דכתיב ואכלת ושבעת וברכת, ומניה נילף בקל וחומר דמה כשהוא שבע שאינו תאב עוד למאכל אמרה תורה לצרך, כשהוא רעב ומתאוה לאכול לא כל שכן ע"כ.

ובדברי יואל (פ' נשא קעו:) כתב לצאר צוה מאמר הכתוב, ויענך וירעיבך ויאכילך את המן (דברים ח-ג), והקשה באור החיים הק' דלפי משמעות הדברים גנאי המן יגיד, שאכילת המן היתה לצד הרעבון, וזה אינו שהכתוב הרבה בשבח המן וכו'. אך הכוונה היא, דהך מילתא דאמרן שכן טבען של בני אדם להיות תאבים ומתאוים לאכילה רק קודם שיאכלו מה שאין כן לאחריה, לא שייך אלא במאכלים גשמיים בלבד, מה שאין כן המן שהיה כולו מזון רוחני דק, באכילת המן נזדכך חומרם, וצאה באצריהם קדושה וטהרה מלחם אצירים שמלאכי השרת אוכלים, אם כן לא הרי טבע אוכלי המן כטבע אוכלי מאכלים גשמיים, אלא אכילת המן היה דומה ללימוד תורה הקדושה, כשם שבלימוד התורה הקדושה כל כמה שלמד צה הוא תאב יותר ויותר לטעום עוד מנופת לוף דבש אמריה, כן היה באוכלי המן, שבכל פעם שאכלו ממנו איש כפי אכלו, וקנו

ח"י) ואכלת ושבעת וברכת, וילפינן מניה שזריך גם כן צרכה לפניו בקל וחומר ע"ש. והדבר נריך טעם מדוע בצרכת התורה כתיב קרא אצרכה שלפניה וילפינן צרכה שלאחריה בקל וחומר, ואילו בצרכה שעל המזון איפכא הלך דבר הוא.

וביאר ההפלא"ה (בהקדמתו למסכת כתובות) דהכל חד טעמא הוא, דהנה טבעו של אדם אשר צטרס התחיל לאכול הוא רעב ומתאוה לאכול למלא נפשו כי ירעב, אבל אחרי שכלה סעודתו חלף רעבונו, ולפי שעה קלה געלה נפשו במאכל עוד. מה שאין כן בלימוד התורה הדברים הפוכים, דאחרי שכבר הרגיש האדם נועם מתיקות התורה הקדושה, אשר תערב לנפש מנופת לוף, וכל טעם נפשו לא תמלא, אדרבה מעתה יגדל רעבונו ויגבר נמאוונו עוד לשמוע דבר ה', ולהרוות נפשו בטוב נועמה, מכיון שכבר טעם בקצה המטה מדוברה, מה שאין כן צטרס התחיל ללמוד ועדיין לא הרגיש עריבות נעימות מתיקות התורה הקדושה אינו להוט כל כך אחריה. ועל כן בלימוד התורה גלי לן קרא כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו, שזריך לצרך לפניו, שממנו נלמד בכל שכן לצרך אחריה, דאם צטרס הלימוד נריך לצרך אף שעדיין לא השיג מתיקות התורה הקדושה, על אחת כמה וכמה שהוא

בטהרה, וזו דומיא שמחה רוחנית
שניתוסף והולך תמיד.

והנה השמחה למעלה בגן עדן,
שצדיקים יושבים ונהנין מזיו
השכינה, הנאה זו לא מפייגה טעמה
לעולם, ואדרבה לפי רבות הימים
והשגתו, יגדיל הנאתו עוד יותר,
והשמחה מוסיף והולך. ועל כן
מתפללים, שמח תשמח ריעים
האהובים, שמחה אחר שמחה, שלא
תהא רק שמחה גשמיות שבמשך הזמן
פג ריחו, והשמחה הגדולה בחתונתם
פוחת והולך מיום ליום, אלא שמח
תשמח ריעים האהובים, שהשמחה
תביא להוסיף שמחה, וזהו כשמחך
יצרך בגן עדן, אשר שם הנאת זיו
השכינה מוספת שמחה מיום ליום, ולא
פוחת והולך.

*

אז רואים ששמחת חתן וכלה היא
מצוה חשובה, עד שמצטלן גם
מלימוד התורה עצורה, ואין שיעור
למספר האנשים, אלא כל אחד ואחד
מוסיף עוד קצת שמחה, ויש להבין
למה יש חיוב שמחה כל כך לשמח
חתן וכלה. ונראה כי חיי האדם לאורך
ימים הם מלאים בעליות וירידות, הן
במצב הפרנסה, והן בצריאות, ואת
עמלנו אלו הצנים, לגדלם כהוגן
בתורה ויראה, ולא ימעד אשוריהם

בנפשם תוספת קדושה וטהרה מכח
זכות המן וזהירותו, נתוספה בהם
תאות נפשם, וגבר בהם הרעב לאכול
ממנו עוד, בעבור כח הקדושה המונח
בו, שהנפש לא תמלא ולא תשבע
מלהתאות להוסיף קדושה וטהרה.

ובזה מבואר על נכון מאמר הכתוב,
ויען וירעיבך ויאכילך את
המן, כי מקרא זה יביע אומר גדול
מעלת המן ורצ שצחו, שכל כך היה
המן טהור ורוחני, עד שבאכלך ממנו
תאהב צאה בנפשך להוסיף ולאכול
עוד. וזהו שיעור הכתוב, ויען
וירעיבך על ידי ויאכילך את המן,
דאף אחר שהאכילך את המן לא
שבעה נפשך ממנו, ולא קצה צאכילתו,
אלא אדרבה עוד היית רעב ללחום
בלחמו, בעבור גדול הקדושה שקנתה
נפשך באכלך ממנו ע"כ.

ובזו כן היא בענין הנישואין, שכל
צאי עולם שמחים בהגיע זמן
חתונתם ושמחת לבם, אך בגויי הארץ,
שמחה זו פוחתת והולכת מיום ליום,
עד שברבות הימים לבו קץ, ורובם
צאים לידי פירוד וגירושין. לא כן
בעם ישראל שזיווגם נורף קדושה הוא,
להעמיד לגיון של מלך, ודיינו שמצילות
אותנו מן החטא, וזכה נעשית לו עזר
בתורתו ועבודתו, אז כל יום ויום
שמחה, שמחתו יתירה עליו בזה
שנשא אשה ואחר כך לומד תורה

קהלתנו, שמסייעים להחזיק התורה בגופם וצממונס, אספר מה שמעתי מדודי צעהמח"ס בית הלחמי ז"ל, שיש לזה קשר גם עם הכנסת כלה, וסיפר כי פעם אחת עסק עצור החזקת תלמיד חכם מופלג שהיה ספר תורה שרוי בצער, והלך לבקר אלל גביר אחד, ונתן לו נתינה פשוטה, והתנלל כי הוא יש לו הרגשה יתירה ליתן ממונו להכנסת כלה. ושאל אותו למה, והשיב כי בזה מסייע להרבות זרע ישראל. ושאל מה יהיה כבר אם יהיה עוד ישראל אחד, והשיב הלא יתכן שזה יתגדל להיות מרביץ תורה גדול בישראל. ואמר לו הט אזנך אל מה שאתה מדבר, הלא כאשר אתה נתן להכנסת כלה, יש עדיין הרבה ספיקות לתליתך, ספק אם יהיה להם בנים, וגם אם יהיה להם ספק יהיו נקבות, ואם יהיו זכרים יתכן שלא יהיו כליהם מוכשרים להתגדל בתורה, וגם אם יחנכו לתורה, מי יודע אם במשך הימים ישאר צמדה זו שיוכל להרביץ תורה, ואף על פי כן חשוב מאוד אללך ליתן ממונך להכנסת כלה. אני מביא לך אותו הילד שנתגדל כבר לתלמיד חכם מופלג ומרביץ תורה, ואין אתה מחזיק לחשיבות שתתמוך אותו ציד רחצה עכ"ד. ואם כן כשיושבים יחד בסעודת חתן וכלה, עם בני אדם המציינים להיות ממחזיקי התורה, יש לזה חשיבות ביתר שאת ויתר עז.

אחר זה. והרי אמרו חז"ל (שבת קל). כל מצוה שקבלו עליהם בשמחה כגון מילה, עדיין עושין אותה בשמחה ע"ש. ולכן כאשר מתחילין לבנות בית חדש לה' ולתורתו, לפי גדול השמחה של החתן וכלה בתחלתה, תהא נמשכת זאת גם לאחרית הימים. וכאשר מקבלים מצוה זו בשמחה, יזכו לעשותה בשמחה עד לאורך הימים.

וְלֹא עוֹד אֵלָּא שֶׁאָמְרוּ (שם) כֵּל מִצְוָה שֶׁקָּבְלוּ עֲלֵיהֶם בְּקַטְטָה, כְּגוֹן עֲרִיּוֹת דְּכֹתִיב (במדבר יא-י) וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעַם זֹכֶה לְמַשְׁפָּחוֹתָיו, עַל עֶסְקֵי מַשְׁפָּחוֹתָיו [שנאסר להם קרובות], עדיין עושין אותה בקטטה, דליכא כתובה דלא רמו זה תיגרא ע"כ. אם כן בנשואין מונחת כעין לטותא דתיגרא בשביל שחסרה השמחה בתחילה. על כן לבטל זאת אנו מרצים לשמח החתן והכלה בהננות את הבית, שאין מקבלים נישואיהם בקטטה אלא מתוך ריבוי השמחה. ומטו משמיה של דדיקים שנהגו לעשות סעודת שבע ברכות פעמיים בכל יום, שעולה ביחד ז"ח ברכות, כדי לבטל בזה התוכחה של מאה חסר שמים.

*

וּבְהַיּוֹת כִּי בְּסֵעוּדָה זֶה מוּמַנִים מוֹקִירֵי הַתּוֹרָה שֶׁמִּצְנֵי

*

וכאשר עומדים בקיום השבעת ימי
המשתה, יש להודות ולהלל
לה' על כל החסד אשר עשה עמנו,
הרי אמרו חז"ל (סוטה ב.) שקשה זיווגו
של אדם בקריעת ים סוף, ואם כן
בזמן כזה אנו נמצאים בקריעת ים
סוף, והרי אז ישיר משה ובני ישראל
את השירה הזאת (שמות טו-א), וגם
אנו צריכין לומר שירה כמו שם. ולכן
שר לא נאמר אלא ישיר, כי שירה זו
לא נאמרה רק על הזמן ההוא, אלא
על כל עניינים שלעתיד שהם קשים

בקריעת ים סוף, יאמרו עליה שירה.
וחז"ל (סנהדרין קא:) אמרו, מכאן רמז
לתחיית המתים מן התורה. ויש צוה
רמז, כי ארבעה חסודין כמת, מי שאין
לו צנים וכו' (נדרים סד:), ואם כן כל
זמן שלא נשא אשה, הרי הוא נחשב
כמת, ובעת הנישואין יש תחיית
המתים, ואז ישיר, מוטל על האדם
להודות לה' ולשור על כל הטוב
שנעשה עמו, אשר אילו פינו מלא
שירה כיום וכו', אין אנו מספיקין
להודות וכו', ולא ימוש השירה מפינו
לעולמי עד, עדי נזכה לראות בהבטחת
כמשוש חתן על כלה ישיש עליך אלקיך.

